

OBSAH

1 Základní pojmy	5
1.1 Politika	5
1.2 Moc	8
1.3 Politologie	9
1.3.1 Vývoj a členění politologie	9
1.3.2 Metody politologie – komparativní metoda a systémová analýza v politologii	12
1.3.3 Politologie a ostatní vědy	13
2 Demokracie	14
2.1 Úvod	14
2.1.1 Vymezení pojmu	14
2.1.2 Přístupy ke studiu	15
2.2 Řecká demokracie	15
2.3 Vývoj moderní teorie demokracie	17
2.3.1 Zrod liberalismu	18
2.3.1.1 John Locke	18
2.3.1.2 Britský utilitarismus	20
2.3.2 Radikální demokracie	21
2.3.3 Liberální demokracie	22
2.3.4 Neklasické teorie demokracie	23
2.4 Soudobé teorie demokracie	25
2.4.1 Normativní teorie demokracie	25
2.4.2 Polyarchie a její vymezení	26
2.5 Demokracie přímá a zastupitelská	28
2.5.1 Formy přímé demokracie	28
3 Nedemokratické režimy	30
3.1 Autoritativní režimy	30
3.2 Totalitní režimy	32
4 Politické ideologie	34
4.1 Právice a levice	34
4.2 Konzervatismus	34
4.3 Liberalismus	37
4.4 Socialismus	41
4.5 Radikální a extrémní levice	45
4.5.1 Komunismus	45
4.5.2 Marxismus	46
4.5.3 Leninismus	47
4.5.4 Stalinismus	47
4.6 Radikální a extrémní pravice	48
4.6.1 Fašismus	48
4.6.2 Neofašismus	48
4.6.3 Nacismus	49
4.6.4 Neonacismus	50
4.7 Anarchismus	51
4.8 Feminismus	53
4.9 Environmentalismus	56
5 Politické strany	61
5.1 Vznik politických stran	61
5.1.1 Institucionalistický přístup	62

5.1.2 Historicko-konfliktní přístup.....	63
5.2 Funkce politických stran.....	64
5.3 Typologie politických stran.....	66
5.3.1 Typologie dle sociální struktury stran.....	66
5.3.2 Typologie na základě ideologie.....	68
5.4 Organizační struktura politických stran.....	68
5.5 Stranické systémy.....	69
5.5.1 Duvergerova typologie.....	70
5.5.2 Sartoriho typologie.....	71
6 Volební systémy.....	75
6.1 Význam výběru politických elit.....	75
6.2 Metody výběru politických elit.....	75
6.3 Co jsou volby?.....	75
6.4 Pojem „volební právo“.....	75
6.4.1 Aktivní a pasivní volební právo.....	76
6.5 Pravidla férových voleb.....	76
6.5.1 Tajné volební právo.....	77
6.5.2 Všeobecné volební právo.....	77
6.5.2.1 Všeobecnost volebního práva jako ideál.....	77
6.5.2.2 Všeobecnost volebního práva v praxi.....	77
6.5.2.3 Historické překážky všeobecnosti volebního práva.....	78
6.5.2.4 Soudobé překážky všeobecnosti volebního práva.....	80
6.5.3 Rovné volební právo.....	80
6.5.3.1 Historické překážky rovnosti volebního práva.....	80
6.5.4 Přímá volba.....	81
6.6 Typologie volebních systémů.....	82
6.6.1 Co je volební systém.....	82
6.6.2 Klíčové pojmy.....	82
6.6.2.1 Voličský hlas.....	82
6.6.2.2 Volební obvod.....	83
6.7 Základní typy volebních systémů.....	83
6.7.1 Většinové volební systémy.....	83
6.7.2 Dopady většinových volebních systémů.....	86
6.7.3 Využití většinových volebních systémů.....	87
6.8 Poměrné volební systémy.....	87
6.8.1 Poměrný přepočít versus poměrný výsledek.....	88
6.8.2 Hlavní proměnné poměrných volebních systémů.....	88
6.8.2.1 Velikost volebního obvodu v poměrných systémech.....	88
6.8.2.2 Volební formule a využití skrutinií.....	89
6.8.2.3 Volební kvóta a rozdělení zbytkových mandátů.....	90
6.8.2.4 Volební dělitelé.....	90
6.8.3 Další atributy poměrných volebních systémů.....	91
6.8.3.1 Uzavírací klauzule.....	91
6.8.3.2 Bonus pro vítěze.....	92
6.8.3.3 Podoba kandidátních listin.....	93
6.8.3.4 Srovnání účinků většinových a poměrných systémů.....	94
6.9 Vliv volebních systémů na stranický systém.....	96
7 Vládní systémy.....	98
7.1 Parlamentní systém.....	98
7.2 Prezidentský systém.....	99
7.3 Poloprezidentský systém.....	101
Použitá literatura.....	103